

Eerste handhavingsresultaten REACH en EU-GHS tekenen zich af

De handhaving van veelomvattende EU-verordeningen voor het omgaan met chemische stoffen krijgt vorm. Het gaat om REACH, de registratie van chemische stoffen, en om de EU-GHS, de etikettering en verpakking daarvan. In Nederland leverden drie rijksinspecties onlangs hun tweede gezamenlijke jaar-rapportage af. In Europa zijn inspecteurs uit 26 lidstaten aan de slag gegaan met de handhaving van deze wetgeving.

Het is een open deur de EU-wetgeving complex te noemen. De doelen van de wetgeving lijken ver weg te liggen. In 2015 moet voor stoffen en mengsels gebruik worden gemaakt van de nieuwe regels voor etikettering en verpakking. In 2018 moet de registratie van alle chemische stoffen zijn afgerond. Maar toch, waar begin je als inspectiedienst als die regelgeving 30.000 tot 40.000 individuele stoffen en een veelvoud van mengsels betreft. Hoe bereik je als controlerende instantie alle fabrikanten, importeurs, distributeurs, handelaren en alles wat daar tussen zit? Plus de duizenden eindgebruikers, van bakker tot hovenier. De wetgeving heeft uiteindelijk ook gevolgen voor de

fles wasbenzine of de vijf liter jerrycan olie bij de eindgebruiker.

Gezamenlijk handhavingsprogramma

Eén antwoord op deze vragen is samenwerking. „In Nederland is het toezicht op beide EU-verordeningen in handen van drie rijksinspecties: de nieuwe Voedsel- en Waren Autoriteit (nVWA), de Arbeidsinspectie (AI) en de VROM-Inspectie”, licht Jos van den Berg, senior adjunct inspecteur bij de VROM-Inspectie toe. „In een vroeg stadium hebben de drie Inspectiediensten samenwerkingsovereenkomsten afgesloten. Zo is er een taakverdeling gemaakt. De VROM-Inspectie richt zich op producenten, importeurs en

handelaren, de nVWA op producenten, importeurs en handelaren voor de consumentenmarkt en de AI op de industriële en professionele toepassers.” Ook met de Douane en Staatstoezicht op de Mijnen wordt de handhaving afgestemd.

De drie diensten stellen één handhavingsprogramma op en leggen verantwoording af in één jaarrapportage. De samenwerking heeft onder meer geleid tot de samenstelling van één bestand van bedrijven die mogelijk onder REACH en EU-GHS vallen. De eigen inspectiebestanden van producenten, importeurs en distributeurs zijn samengevoegd met gegevens van de Kamer van Koophandel. Dit is uitgemond in een basisbestand van circa 4000 bedrijven. Na bijna drie jaar handhaving is het bestand van grote waarde. Momenteel zijn meer dan 500 bedrijven gecontroleerd.

Een tweede onderdeel van de samenwerkingsovereenkomst tussen de VROM-Inspectie, nVWA en AI is het ‘voor elkaar’ controleren. Elke inspectie neemt bij het toezicht alle relevante REACH en EU-GHS aspecten mee. Zodoende krijgen de bedrijven voor deze wetgeving één inspectiedienst over de vloer. (zie kader voor de resultaten in 2009).

Internationale dimensie

Alle EU-lidstaten hebben te maken met REACH en EU-GHS. Het toezicht en de handhaving van beide verordeningen wordt door het Forum, een comité van het Europese Agentschap voor chemische stoffen (ECHA) gestimuleerd

---

Wat betekenen REACH EN EU-GHS?

REACH staat voor Registratie, Evaluatie en - Autorisatie van CHEMische stoffen. Deze EU-verordening uit 2007 is bedoeld om mens en milieu te beschermen tegen de risico's van chemicaliën, die in een veelheid van producten worden verhandeld en toegepast. Nauw verbonden met REACH is EU-GHS, de EU-verordening voor de indeling, etikettering en verpakking van chemische stoffen en mengsels. Met deze verordening veranderen de indeling en etikettering van de stoffen en mengsels die onder REACH vallen. Dit heeft onder meer gevolgen voor de opslag van deze chemische stoffen en voor de tekst op Veiligheidsinformatiebladen (VIB's). Een Veiligheidsinformatieblad geeft in verplichte rubrieken informatie over een chemische stof. De VIB's moeten aanwezig zijn voor raadpleging door bijvoorbeeld medewerkers.

en gecoördineerd. Forum houdt zich bezig met overleg en afstemming van de uitvoering van de handhaving van deze verordeningen. Om de landen op weg te helpen met (gezamenlijke) handhaving is het Europees handhavingsproject REACH-EN-FORCE I in 2009 opgezet, met de VROM-Inspectie als een van de initiatiefnemers. „Er was veel animo voor een project waarbij inspecties van de afzonderlijke lidstaten bedrijven bezochten voor een REACH controle. In 25 landen zijn in totaal circa 1600 inspecties uitgevoerd. De aantallen controles verschillen per land, zo heeft Portugal er twee gedaan en Polen bijna 300. Het belangrijkste is dat de materie nu bekend is en op de agenda staat”, vertelt Van den Berg, die zelf onder meer in Portugal en Bulgarije is geweest.

De bedrijfsbezoeken richtten zich op de (pre)registratie van stoffen en op de verplichte Veiligheidsinformatiebladen (VIB's). Bij 378 van de controles werd niet-naleving geconstateerd: 38 keer was er iets mis met de (pre)registratie en 298 keer met de VIB's. De overige overtredingen betroffen andere aspecten.

Een aantal landen zet het Europese project dit jaar nog voort. Volgend jaar wordt een REACH-EN-FORCE II uitgevoerd. Ook worden kleinere projecten in EU verband opgestart voor andere onderdelen van de wetgeving. Lidstaten kunnen daarop intekenen. Zo is Engeland trekker van het project 'PAK's in autobanden'. Inspecteurs controleren bij producenten en importeurs het verboden gebruik van polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's) in autobanden. Nederland neemt deel aan dit project.

Nadere inlichtingen:

- Jos van den Berg, VROM-Inspectie, tel. 040-2652971, jos.vandenbergh@minvrom.nl

Tekst: Nicoline Elsink

Deadline voor REACH en EU-GHS nadert

Voor zowel REACH en EU-GHS naderen deadlines. Voor REACH moeten in december 2010 de eerste registraties van chemische stoffen een feit zijn. Producenten en distributeurs van chemische stoffen moeten dan de eerste dossiers van chemische stoffen bij het Europees Agentschap voor Chemisch Stoffen (ECHA) in Helsinki hebben ingeleverd. Het ECHA beoordeelt de kwaliteit van de dossiers en toetst of de registratie op de juiste wijze is gedaan. Ook voor EU-GHS is er binnenkort een belangrijke deadline. Op 1 december 2010 moeten chemische stoffen die op of na deze datum in de handel zijn, binnen één maand worden gemeld bij het ECHA.

Geleidelijk zullen de gevolgen van REACH merkbaar zijn. De beoordeling van de dossiers leidt immers tot uitspraken over de werking van stoffen op mens en milieu. Aan het gebruik of de toepassing van sommige stoffen zullen beperkingen worden opgelegd. VI-inspecteur Van den Berg voorziet dat ook scherpere arbeidshygiënische eisen worden gesteld. Deze eisen werken door bij de eindgebruiker, zoals de bakker en de hovenier. „Het is daarom zaak dat ook provinciale en gemeentelijke handhavers op de hoogte zijn van de gevolgen van REACH en EU-GHS. De opslag en het gebruik van sommige stoffen kunnen veranderen en dat heeft gevolgen voor de voorschriften van een vergunning- of meldingsplichtig bedrijf.”

Resultaten uit de gezamenlijke jaarrapportage 2009

De handhavingresultaten van de drie samenwerkende rijksinspecties, VROM-Inspectie, nieuwe Voedsel- en Waren Autoriteit en Arbeidsinspectie staan in een gezamenlijke jaarrapportage. In 2009 zijn 153 inspecties bij producenten en importeurs uitgevoerd. De controles betroffen onder meer de zogeheten preregistraties, een soort aankondiging van voorgenomen registratie. Twee bedrijven kregen een proces-verbaal voor overtreding van de (pre) registraties. 126 bedrijven zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van VIB's. Deze VIB's waren vrijwel altijd aanwezig maar er ontbrak in een derde van de gevallen essentiële informatie.

Een bijzondere categorie van REACH is de zogeheten Annex XVII, de bijlage met verboden stoffen. De VROM-Inspectie is in dit kader in 2009 46 meldingen nagegaan, één voor een kwikhoudend product, 29 signalen voor cadmiumhoudende producten en zestien signalen voor asbesthoudende producten.

Dit heeft geresulteerd in acht waarschuwingen, twaalf processen-verbaal (opgemaakt door de Douane) en één bestuursrechtelijke maatregel. Door de nVWA zijn voor het project toluene, benzeen en chloroform in kleefstof en spuitverf 70 inspecties uitgevoerd en 154 monsters onderzocht. Er zijn te hoge concentraties toluene (elfmaal), benzeen (zesmaal) en chloroform (vijfmaal) vastgesteld. Producten, waarvoor een ernstige overtreding is vastgesteld, zijn uit de handel genomen. Voor deze overtredingen zijn vier boeterapporten en dertien processen-verbaal opgemaakt. Voor vier andere overtredingen zijn schriftelijke waarschuwingen gegeven. Voor het project azokleurstoffen in leerproducten zijn 24 inspecties uitgevoerd en 44 monsters onderzocht. In twee producten zijn te hoge concentraties azokleurstoffen aangetroffen, wat in één geval aanleiding was tot het geven van een schriftelijke waarschuwing, omdat er sprake was van een mogelijk gezondheidsrisico.

Voor het project zware metalen, allergenen en verboden stoffen in textiel zijn 44 inspecties uitgevoerd en 118 monsters onderzocht. In zeven producten zijn te hoge concentraties nikkel aangetroffen, wat echter in geen van de gevallen aanleiding was tot het nemen van maatregelen.